CENTROM, občanské sdružení

# VÝROČNÍ ZPRÁVA 2013

## Obsah


Kontaktní údaje ..... 2
Organizační struktury..... 3
CENTROM, občanské sdružení ..... 7
Historie organizace ..... 8
Aktivity organizace v roce 2013 ..... 9
Přehled projektů realizovaných v roce 2013 ..... 10
Sociální služby ..... 14
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi –
Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice..... 15
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi –
Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Radvanice..... 17
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Bydlení s doprovodným sociálním programem..... 18
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice ..... 22
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice ..... 24
Odborné sociální poradenství – Poradna Vítkovice ..... 25
Odborné sociální poradenství – Poradna Radvanice ..... 26
Sociálně-právní ochrana dětí..... 26
Prostory k realizaci služeb ..... 27
Další aktivity ..... 28
Hospodaření organizace v roce 2013 ..... 29
Poděkování ..... 31

## Kontaktní údaje a organizační struktura

**CENTROM, občanské sdružení**
**Sirotčí 765/45A**
**703 00 Ostrava - Vítkovice**

IČ: 69610371
bankovní spojení: Česká spořitelna
č.ú. 1660983369/0800
Reg. u MVČR č.j. VS/1-1/40548/99-R ze dne 24. 6. 1999 ve znění změny Stanov ze dne 8.8.2013, č.j. VS/1-1/20548/99-R

**Sociální bydlení CENTROM, org. j.**
**Sirotčí 765/45A**
**703 00 Ostrava - Vítkovice**

IČ: 22765671
bankovní spojení: Česká spořitelna
č.ú. 2628651369/0800
Reg. u MVČR 2/2010-3703/E ze dne 31. 10. 2011

Realizace projektů a aktivit:
Sirotčí 692/45
703 00 Ostrava – Vítkovice
tel: 599 526 051

Pátova 655/2
716 00 Ostrava – Radvanice
tel: 596 240 496

Makarenkova 2459/18
Karviná – Nové Město

e-mail: centrom@centrom.cz
webové stránky: www.centrom.cz

Statutární zástupci
Předseda řídícího výboru: Jan Houdek
Místopředsedkyně řídícího výboru, ředitelka organizace: Mgr. Ivana Nesétová

**Organizační struktura - přehled**

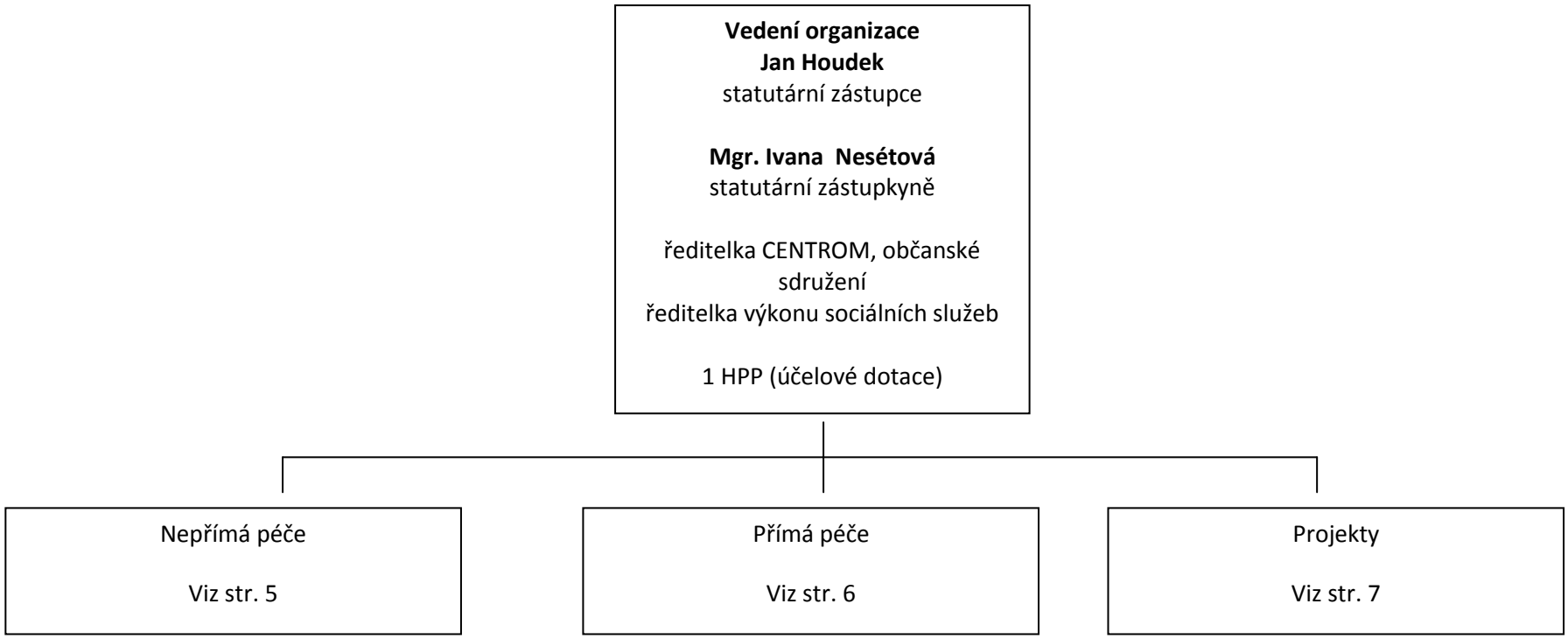

**Organizační struktura – nepřímá péče**

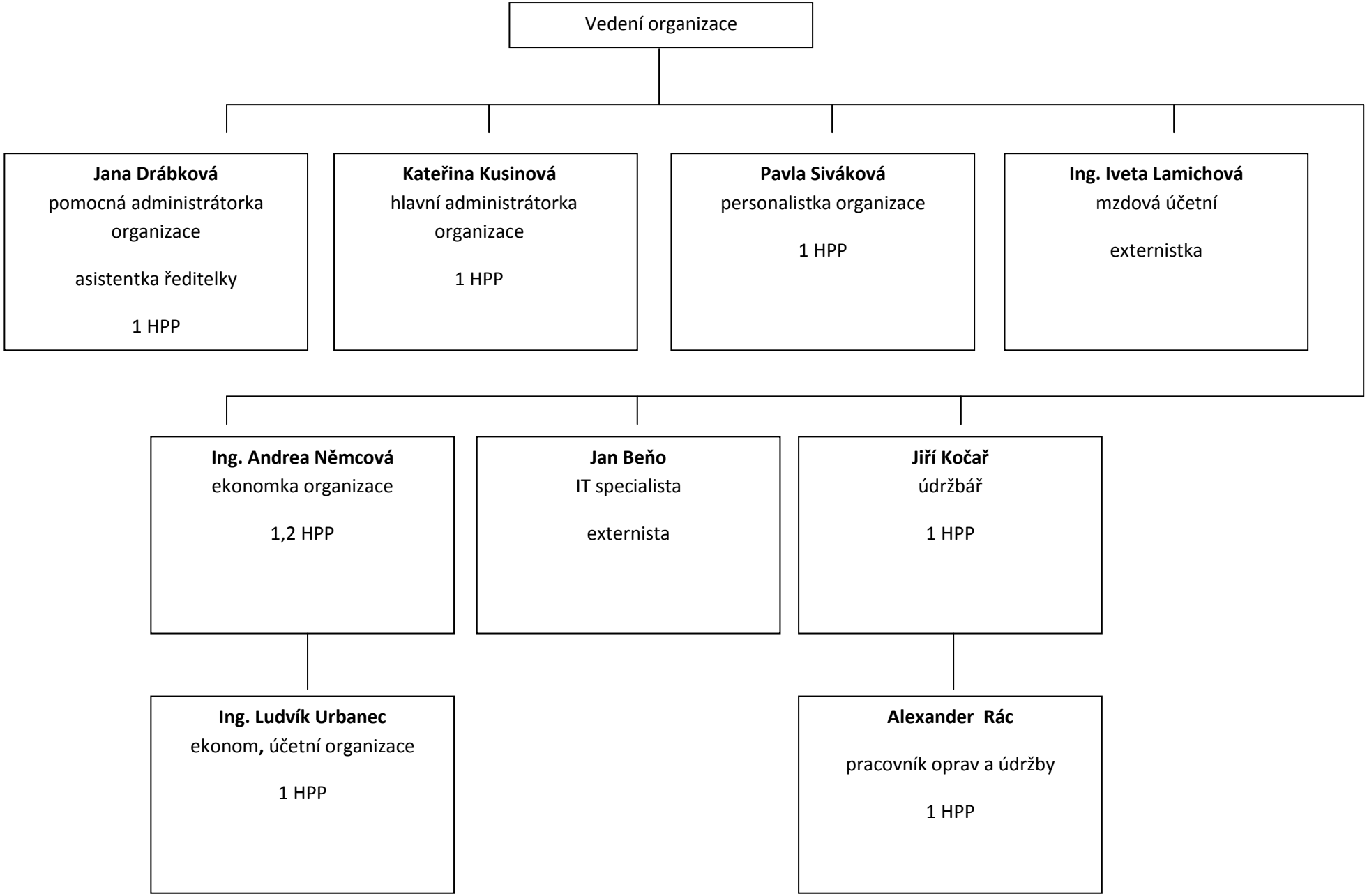

# Organizační struktura – přímá péče

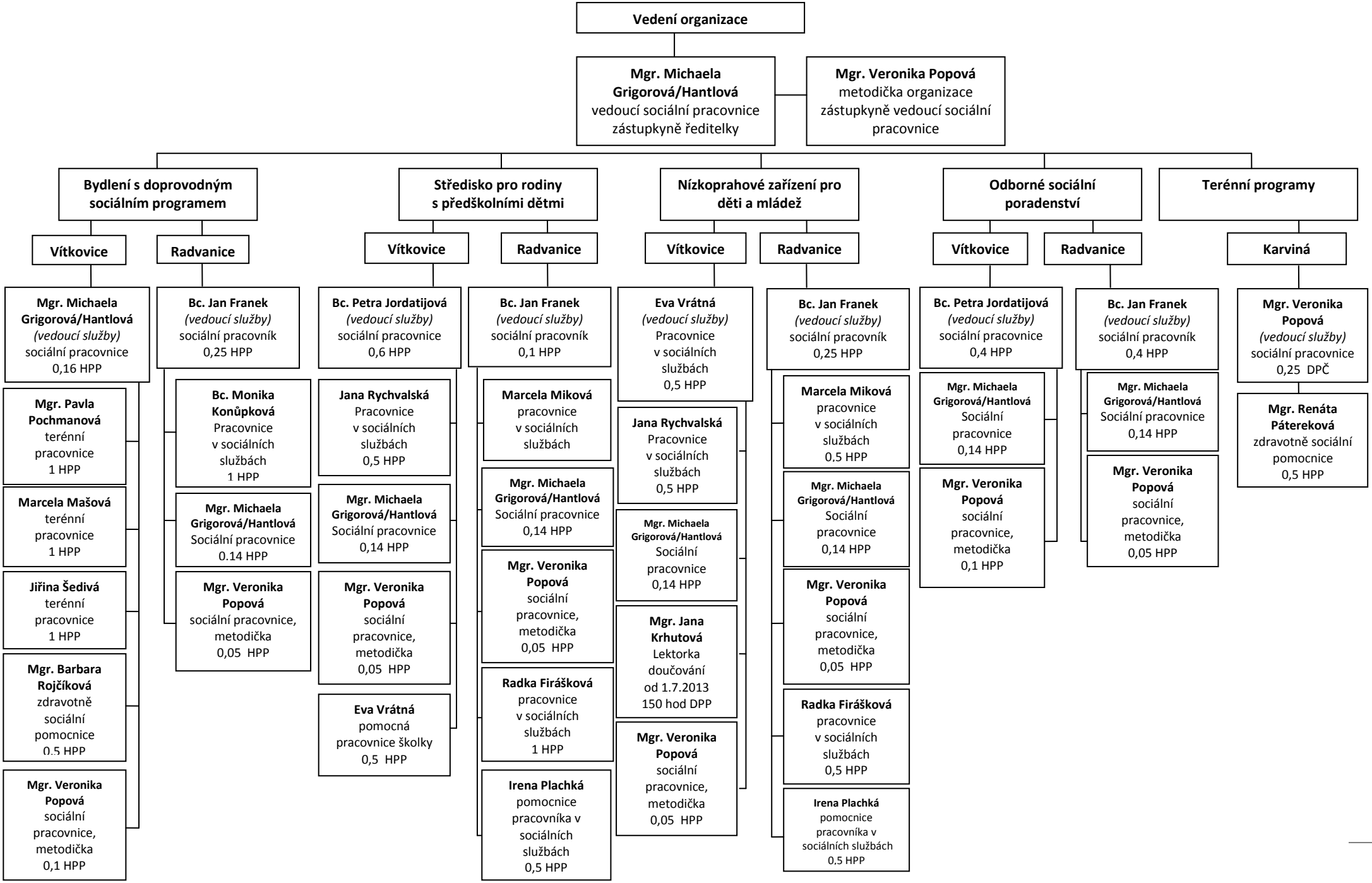

## Organizační struktura – projekty

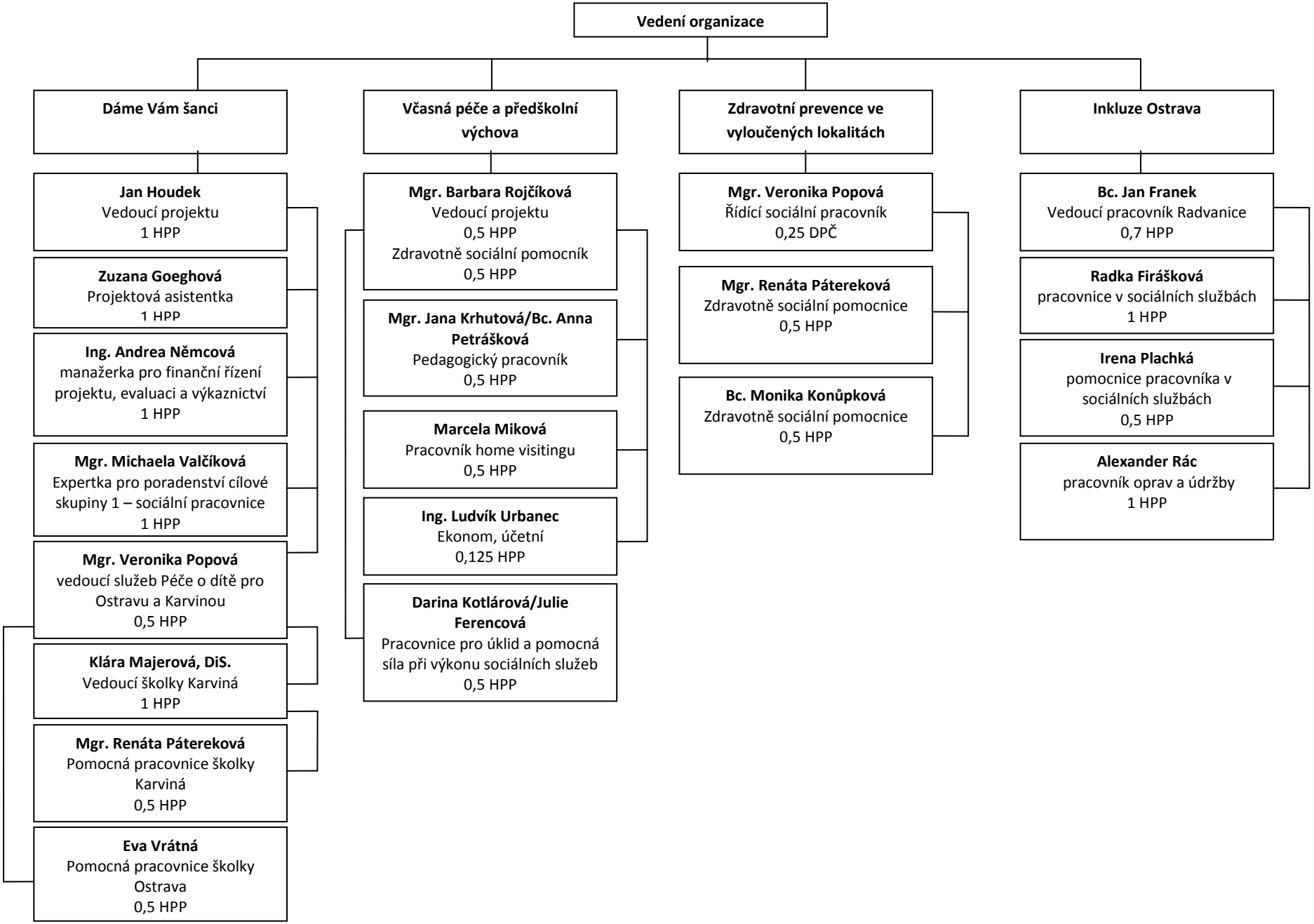

## CENTROM, občanské sdružení

**Poslání organizace**

Občanské sdružení CENTROM poskytuje podporu a pomoc jednotlivcům a rodinám, které se ocitly v sociálně nepříznivé situaci, při uplatňování jejich práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Cílem je podporovat klienta v samostatném a aktivním řešení jeho sociální situace.

**Cílová skupina**

Jednotlivci a rodiny s dětmi žijící v sociálně vyloučených, převážně romských, komunitách.

**Územní působnost organizace**

Území statutárního města Ostravy, především městské obvody Vítkovice, Radvanice a Bartovice a Moravská Ostrava a Přívoz (pouze ul. Karolíny Světlé).

## Historie organizace

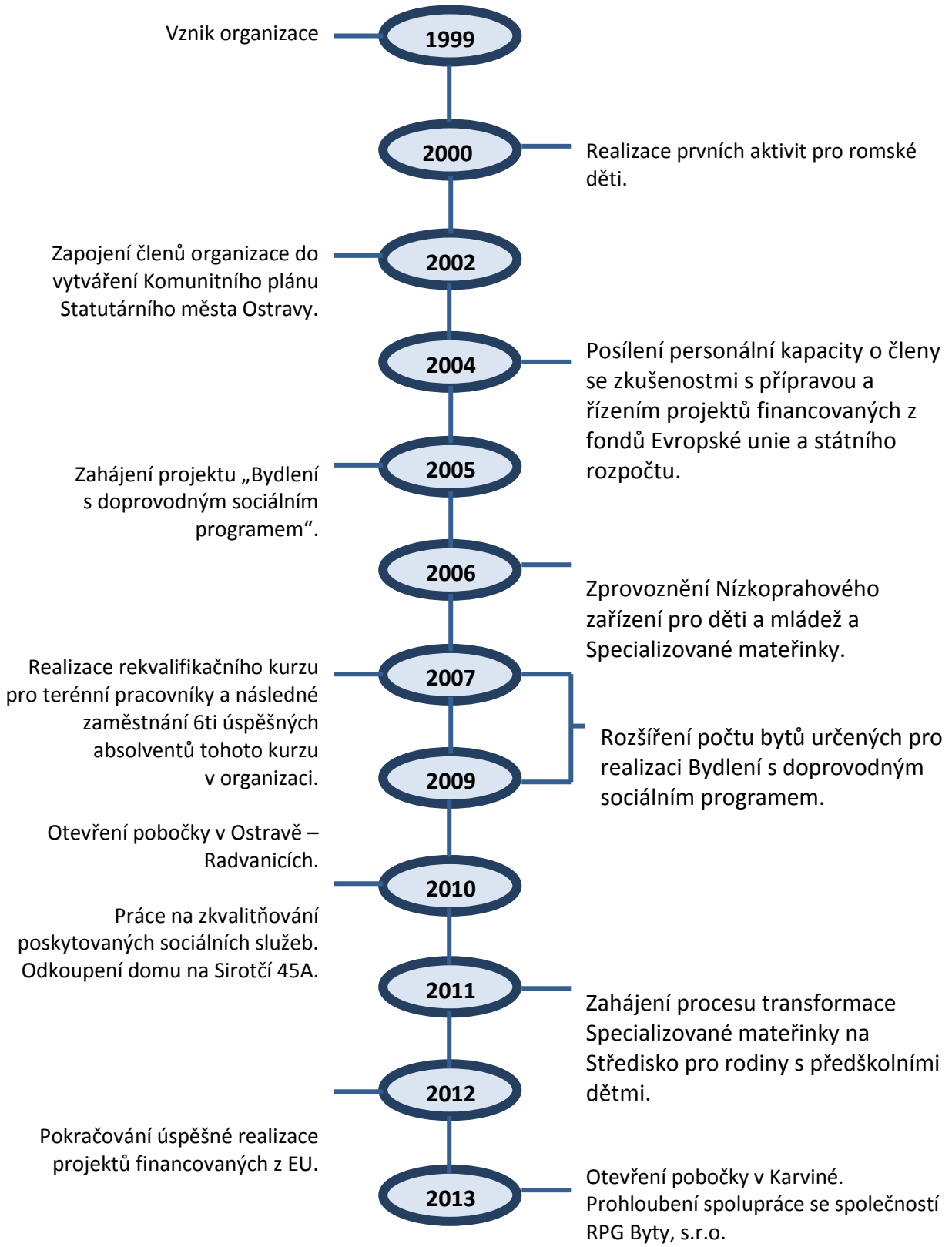

## Aktivity organizace v roce 2013

Aktivity organizace začínají u předškolních dětí v rámci středisek pro rodiny s předškolními dětmi, projektu Včasná péče a předškolní výchova a terénní práce. Pokračují prací se školními dětmi a mládeží v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež, prací s dospělými v rámci odborného sociálního poradenství a završují se působením na rodinu jako celek v programu bydlení s doprovodným sociálním programem.

Komplexnost působení na rodinu je podle nás základním předpokladem naplnění hlavních cílů:

- posílení schopnosti rodin udržet si bydlení v nájemním vztahu (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství),
- vybudování schopnosti rodin získat a následně si udržet bydlení v nájemním vztahu (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství),
- vybudování schopnosti předškolních dětí z cílové skupiny absolvovat proces vzdělávání v základním školství (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – střediska pro rodiny s předškolními dětmi, „specializovaná školka“[*]),
- posílení schopnosti školních dětí z cílové skupiny absolvovat proces vzdělávání v základním školství a zvýšit jejich vyhlídky na získání dalšího vzdělání jako předpokladu zaměstnatelnosti (nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, odborné sociální poradenství)
- zvýšení způsobilosti cílové skupiny k jednání s úřady a bezproblémovému styku s majoritou (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství).

[*] Protože po ukončení činnosti „specializované mateřinky“ v roce 2011 přetrvávaly požadavky rodičů na zajištění provozu obdobné služby, začalo od počátku roku 2012 fungovat tzv. „rodičovské centrum“ – jedná se o zařízení určené pro předškolní děti, které je v provozu v pondělí a úterý v Ostravě – Vítkovicích a ve středu a ve čtvrtek v Ostravě – Radvanicích. Děti (v ideálním případě i se svými rodiči) zde mohou strávit dopoledne a věnovat se pod dohledem pedagogického pracovníka nejrůznějším rozvojovým činnostem. Jedná se o projektovou aktivitu, nikoliv o sociální službu.

## Přehled projektů realizovaných v roce 2013

**a) Projekty finančně podpořené z prostředků statutárního města Ostravy:**

Statutární město Ostrava podpořilo v roce 2013 provoz následujících tří sociálních služeb uvedenými částkami:

1. Bydlení s doprovodným sociálním programem
   Poskytnutá dotace: 600.000,- Kč
2. CENTROM, o.s. – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice
   Poskytnutá dotace: 200.000,- Kč
3. Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice
   Poskytnutá dotace: 200.000,- Kč
4. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice
   Poskytnutá dotace: 200.000,- Kč
5. Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Radvanice
   Poskytnutá dotace: 100.000,- Kč

Všechny tyto projekty byly realizovány od ledna do prosince roku 2013 a obdržené finance byly použity zejména na úhradu mezd pro pracovníky poskytující sociální služby.

**b) Projekty finančně podpořené z prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí**:

Ministerstvo práce a sociálních věcí podpořilo organizaci v roce 2013 dotací ze státního rozpočtu ve výši 1.340.000,- Kč. Obdržené prostředky byly určeny k financování provozu nízkoprahových zařízení pro děti a mládež ve Vítkovicích a v Radvanicích, Střediska pro rodiny s předškolními dětmi ve Vítkovicích, Odborného sociálního poradenství ve Vítkovicích a Bydlení s doprovodným sociálním programem.

**c) Projekty finančně podpořené z prostředků Rady vlády České republiky**:

Projekt Komplexní systém sociální péče byl podpořen částkou 274.000,- Kč

**d) Projekty finančně podpořené z rozpočtu Moravskoslezského kraje:**

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj dále dofinancoval sociální služby následovně:

| | |
|---|---|
| Bydlení s doprovodným sociálním programem: | 250.000,- Kč |
| Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice: | 67.000,- Kč |
| Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice: | 166.000,- Kč |
| Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice: | 50.000,- Kč |

Moravskoslezský kraj dále poskytl dotaci ve výši 46.900,- Kč na materiál k zabezpečení společných prostor a prázdných bytů, a práce v souvislosti s byty, které nelze provést svépomocí (projekt „My, vy a oni“) a dalších 46.200,- Kč na zajištění supervize a vzdělávání pracovníků v přímé péči v občanském sdružení CENTROM (Projekt „Supervize a vzdělávání pracovníků přímé péči v CENTROM“)

**e) Projekty finančně podpořené z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky**

esf evropský sociální fond v ČR | EVROPSKÁ UNIE | OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST | PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST www.esfcr.cz

Následující projekty byly/jsou financovány z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

1. <u>Dáme Vám šanci</u>

| | |
|---|---|
| Doba realizace projektu: | březen 2012 – prosinec 2013 |
| Poskytnutá dotace: | 7.993.794,- Kč |

Cílovými skupinami projektu jsou ženy se základním vzděláním nebo nízkou úrovní kvalifikace a ženy vracející se po rodičovské dovolené nebo péči o závislého člena rodiny na trh práce. V rámci projektu je cílovým skupinám poskytováno poradenství, možnost zvyšování kvalifikace a služby péče o dítě.

2. <u>Udržení služeb CENTROM</u>

| | |
|---|---|
| Doba realizace projektu: | listopad 2013 – červen 2015 |
| Poskytnutá dotace: | 2.929.055,- Kč |

Projekt podporuje registrované sociální služby Odborné sociální poradenství Vítkovice, Odborné sociální poradenství Radvanice a Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Radvanice. V rámci projektu také probíhá aktivita zaměřená na koordinaci spolupráce subjektů, které jsou schopny ovlivnit podmínky integrace cílové skupiny.

3. Podpora a rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách MSK

Jednalo se o projekty zajišťující provoz služeb Bydlení s doprovodným sociálním programem a Středisko pro rodiny s předškolními dětmi v Ostravě – Vítkovicích. Projekt je administrován Moravskoslezským krajem.

Doba realizace projektu: březen 2012 – září 2013
Poskytnutá dotace: 435.594,- Kč (Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice)
1.591.763,- Kč (Bydlení s doprovodným sociálním programem)

4. Podpora sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách Moravskoslezského kraje II.

Doba realizace projektu: listopad 2013 – květen 2015
Poskytnutá dotace: 2.419.137,- Kč

**f) Projekt podpořený nadací Open Society Fund**

1. Včasná péče a předškolní výchova CENTROM

Doba realizace projektu: březen 2012 – březen 2013
březen 2013 – březen 2014
Poskytnutý dar: 171.241,- USD, resp. 749. 980,- Kč

Projekt byl zaměřen na rozšíření sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Cílem bylo zvýšit motivaci romských rodičů a změnit jejich postoj ke vzdělání jejich dětí. Cílovou skupinou projektu byly především romské rodiny s předškolními dětmi ze sociálně vyloučeného prostředí v Ostravě. Obsahem projektu bylo posílení kompetencí romských rodičů a jejich aktivní zapojení do včasné péče a předškolní výchovy, vytvoření předpokladů pro začlenění dětí do běžných předškolních zařízení a následně i systému základního školství.

**g) Projekty podpořené nadací OKD**

1. Žádost do IOP – DSS Šumbark

Doba realizace projektu: 3.5.2013 – 15.12.2014
Poskytnutý dar: 125.000,- Kč

Poskytnuté finance jsou určeny na zajištění zpracování a podání žádosti a jejích příloh.

2. Zdravotní prevence ve vyloučených lokalitách

Doba realizace projektu: 1.6.2013 – 31.5.2014
Poskytnutý dar: 200.000,- Kč

Podstatou projektu byla podpora činnosti zdravotně-sociálních pomocníků v Ostravě a v Karviné.

## Sociální služby

Organizace v roce 2013 poskytovala 8 samostatně zaregistrovaných sociálních služeb (jedna ze služeb je poskytována ve dvou lokalitách pod jednou registrací, 6 služeb je registrováno vždy zvlášť pro Ostravu – Vítkovice a zvlášť pro Ostravu – Radvanice a jedna služba byla registrována samostatně pro Karvinou).

V Ostravě – Vítkovicích byly v roce 2013 poskytovány následující služby:

- Bydlení s doprovodným sociálním programem
  Služba je registrována pod identifikátorem 8799032, jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi podle §65 Zákona o sociálních službách.
- Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice
  Služba je registrována pod identifikátorem 4688048, jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi podle §65 Zákona o sociálních službách.
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice
  Služba je registrována pod identifikátorem 4049883, jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež podle §62 Zákona o sociálních službách.
- Poradna Vítkovice
  Služba je registrována pod identifikátorem 8964874, jedná se o odborné sociální poradenství podle §37 Zákona o sociálních službách.

V Ostravě – Radvanicích občanské sdružení CENTROM poskytovalo tyto služby:

- Bydlení s doprovodným sociálním programem
  Služba je registrována pod identifikátorem 8799032, jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi podle §65 Zákona o sociálních službách.
- Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Radvanice
  Služba je registrována pod identifikátorem 1506295, jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi podle §65 Zákona o sociálních službách.
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice
  Služba je registrována pod identifikátorem 4598329, jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež podle §62 Zákona o sociálních službách.
- Poradna Radvanice
  Služba je registrována pod identifikátorem 9888650, jedná se o odborné sociální poradenství podle §37 Zákona o sociálních službách.

V Karviné byla od 9. 7. 2013 do 31. 12. 2013 zaregistrována jedna sociální služba:

- Terénní programy
  Služba byla registrována pod identifikátorem 4681404, jednalo se o terénní programy podle §69 Zákona o sociálních službách.

## Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice

V roce 2013 došlo ve Středisku pro rodiny s předškolními dětmi k několika změnám – změnilo se personální obsazení služby, její provozní hodiny a kapacita.

Služba byla od počátku roku do 17. 5. 2013 poskytována každý všední den od 8.00 do 14.00 hodin – od pondělí do čtvrtku terénně, v pátek ambulantně. Od 18. 5. 2013 pak začala být služba poskytována v následujících provozních hodinách:

| | |
|---|---|
| pondělí: | terénní forma 8.30 – 12.30 hod |
| úterý: | terénní forma 7.00 – 12.00, 12.30 – 15.30 hod |
| středa: | terénní forma 8.30 – 12.30 hod |
| čtvrtek: | terénní forma 7.00 – 12.00, 12.30 – 15.30 hod |
| pátek: | ambulantní forma: 8.00 – 12.00, terénní forma 12.30 – 15.30 hod |

Ke změně na pozici vedoucího a zároveň sociálního pracovníka služby došlo v měsíci květnu a následně pak hned v měsíci červnu. Ke změně na pozici pracovníka v sociálních službách došlo v listopadu 2013. V souvislosti s personálními změnami došlo také k úpravě úvazků pracovníků ve službě, a z toho důvodu byla snížena kapacita služby z 20ti aktivních smluv na 15.

Službu v praxi zajišťovaly dvě pracovnice. Při návštěvách v domácnostech se zaměřovaly na práci s předškolním dítětem, a to tak, aby mu pomohly připravit se na vstup do základní školy. Pracovnice si s sebou do rodin přinášely vlastní pomůcky, pracovní listy a hry, které využívaly k aktivitám určeným k rozvoji smyslového vnímání, výslovnosti, společenského chování apod. Do všech aktivit se zapojoval také alespoň jeden z rodičů dítěte. Viděl tak, jakým způsobem pracovník s dítětem pracuje a ve většině případů byl brzy schopen využívat rozvojové techniky a hry i bez přítomnosti pracovníka. S rodiči dětí pak pracovnice řešily nejrůznější záležitosti sociálního charakteru (vysvětlovaly obsah dokumentů, pomáhaly s řešením zadluženosti, mezilidských vztahů či problémů v oblasti bydlení, poskytovaly doprovody).

Každý pátek pak byla služba poskytována ambulantně - tzv. klub byl určen opět rodičům s dětmi. Ti se mohli v roce 2013 zúčastnit následujících aktivit:

| | |
|---|---|
| Leden: | výroba dekoračních koulí, veselá zvířátka z korálků a papíru, Montessori aktivity, šití |
| Únor: | Výroba fotorámečků, pečení zelňáků, valentýnská párty, burza |
| Březen: | karneval, malování na zrcátka, velikonoční zdobení, vypěstuj si hrášek, pletení karabáčů |
| Duben: | pečení krtkova dortu, výroba ptačích závěsů, burza, korálkování |
| Květen: | výroba dekoračních koulí z nití, pečení chlebových placek s pomazánkou z cizrny, papírové tvoření, pletení košíků z pedigu, vyšívání, oslava dětského dne |

| | |
|---|---|
| Červen: | pečení povidlových buchet, výroba kolíčků na koření, pletení náramků z bavlnek, výroba náušnic z peří |
| Červenec: | výroba bižuterie z PET lahví, malování na hrnečky |
| Srpen: | pečení dortu, výroba věšáčků na fotky, akce „chystáme se do školy“, přednáška na téma „zdravý životní styl“, pečení hrníčkové buchty s ořechy |
| Září: | výroba zvonkohry, burza, dopoledne pro milovníky čaje |
| Říjen: | cvičení s instruktorkou, zdobení papírových krabic, háčkování, zdobení papírových lustrů |
| Listopad: | Halloweenské dekorace, šperky s organzy, dopoledne s programem a občerstvením, výroba rámečků na fotografie, výroba dekorací do oken |
| Prosinec: | výroba vánočního stojánku na ubrousky, výroba vánočních svícnů, vánoční burza, vánoční posezení s pohádkou a občerstvením |

Službu v roce 2013 využilo celkem 47 klientů, z toho bylo 24 dospělých a 23 dětí.

## Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Radvanice

Služba byla poskytována obdobně jako Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice – pracovníci také docházeli do rodin, kde se zaměřovali zejména na společnou práci rodičů a dětí. Rodiče se tak mohli naučit, jak doma mohou pracovat se svými dětmi, rozvíjet jejich fantazii, slovní zásobu, kreativitu a zručnost. Rovněž se mohli na pracovníky obracet v případě, že si nevěděli rady s řešením své sociální situace. Služba byla poskytována každý všední den od 8.00 do 14.00 hod. Stejně jako ve Středisku pro rodiny s předškolními dětmi v Ostravě – Vítkovicích byl i v Radvanicích jeden den vyhrazen na ambulantní poskytování služby. Jednalo se také o pátek, kdy se vždy konal tzv. Klub u Makové panenky. Jeho náplní byly především společné aktivity pro děti a rodiče:

| | |
|---|---|
| Leden: | malování na sklo, společná příprava oběda, hry zaměřené na koordinaci pohybů, malba na sklo |
| Únor: | Pečení domácího chleba, valentýnská besídka, burza, den otevřených dveří Klubu |
| Březen: | Pečení muffinů, karneval, malování velikonočních vajíček |
| Duben: | přednáška o péči o nehty, plánování náplně klubu na další období, přednášky na téma „alternativní medicína“ a „těhotenství a porod“, akce „poznávej a hraj si“ |
| Květen: | akce „poznávej a navlékej“, beseda na téma „strava pro děti ve věku 0 – 5 let“, bazárek, beseda na téma „jak se chovat k ostatním“, výživová pyramida |
| Červen: | oslava dětského dne spojená s ochutnávkou romské kuchyně, beseda o správné technice líčení, čtení pohádek (zapojení rodičů) |
| Červenec: | malování obličejovými barvami, soutěž ve stavění kostek, naučná stezka pro děti |
| Srpen: | besídka a společný oběd, akce „nakresli a poznej“, akce „zazpívej si se mnou“ |
| Září: | beseda o zdravém stolování, burza oblečení, výroba „deštivých panáčků“, akce „zdravě hravě do školy“ |
| Říjen: | Akce „hrajeme si a zpíváme“, beseda o předškolním vzdělávání, cvičení s instruktorem, výroba karnevalových masek |
| Listopad: | oslava Halloweenu, výroba lahví pro děti, cvičení pro rodiče, beseda na téma Vánoce |
| Prosinec: | Mikulášská besídka, beseda o vánočních zvycích, vánoční besídka, pečení cukroví |

Do služby bylo v roce 2013 zapojeno celkem 16 klientů.

## Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Bydlení s doprovodným sociálním programem

Služba byla v roce 2013 poskytována v Ostravě – Vítkovicích, v Ostravě – Radvanicích a v Moravské Ostravě a Přívoze.

Stěžejní částí služby byla její terénní forma, která zahrnovala docházení terénních pracovníků do výše uvedených ostravských lokalit. Jejich práce byla prioritně zaměřena na prevenci ztráty bydlení u rodin žijících v sociálně vyloučených lokalitách. Ve všech zmiňovaných městských obvodech pokračovala spolupráce s pracovníky bytových a sociálních odborů městských úřadů.

Počet terénních pracovníků se během roku měnil, průběžně dle potřeby docházelo také k drobným změnám v pokrytí jednotlivých ulic terénními pracovníky. V Ostravě – Vítkovicích docházeli terénní pracovníci převážně na ulici Sirotčí, Jeremenkova Osada, Tavičská, Erbenova, Obránců míru, Zengrova a Ocelářská.

*Dům na ul. Sirotčí 45A v Ostravě - Vítkovicích*

V Ostravě – Radvanicích probíhala terénní práce zejména v ulicích Pátova, Trnkovecká, Hutní a Báňská.

Přestože v Ostravě – Přívoze již organizace CENTROM nespolupracuje s majitelem bytů a neposkytuje tak v této lokalitě bydlení, terénní práce s obyvateli domu na ulici K. Světlé 12 pokračovala po celý rok 2013. Do lokality docházela jedna terénní pracovnice.

Přestože byla terénní práce zaměřena primárně na oblast bydlení, setkávali se terénní pracovníci s řadou dalších témat, která s bydlením souvisejí. Nejčastěji se jednalo o zadluženost ohrožující placení nájemného, mezilidské problémy rodin žijících v přeplněných bytech, zdravotní problémy osob žijících v nevyhovujících podmínkách apod. Zejména uvedená zadluženost se ukazuje jako obrovský problém nejen jednotlivců, ale celých sociálně vyloučených lokalit. Typický klient má řadu dluhů u několika různých věřitelů, z obav před exekučními srážkami ze mzdy nemá zájem nastoupit do legálního zaměstnání a dostává se tak do „začarovaného kruhu“, ze kterého není schopen sám, ale často ani s pomocí odborníků, vystoupit. Problém je o to větší, že klienty terénních pracovníků jsou výhradně rodiny s dětmi, na které má zadluženost a životní styl s ní spojený výrazný vliv.

Po dobrých zkušenostech z předchozích let pokračovala i v roce 2013 spolupráce s dětským střediskem Vítkovické nemocnice, a.s., kam občanské sdružení CENTROM vysílalo zdravotně-sociálního pomocníka. Jeho práce zahrnovala jak činnosti přímo na dětském středisku, tak také práci v terénu – tedy v rodinách klientů. Hlavním cílem bylo zlepšení zdravotního stavu romské populace, zvýšení zdravotní informovanosti a zlepšení přístupu této populace k ochraně vlastního zdraví. Přítomnost zdravotně sociálního pomocníka na dětském středisku se dlouhodobě setkává s kladným ohlasem jak lékařů a zdravotnického personálu, tak klientů. Velkým přínosem je zlepšení informovanosti klientů o zdravotních rizicích a zvýšení jejich motivace k péči o zdraví a k využívání zdravotnických služeb.

Kromě terénní práce byly součástí služby Bydlení s doprovodným sociálním programem také ambulantní kurzy:

1. Kurz vaření

   Kurz vaření byl určen těm klientkám, které měly zájem zdokonalit se ve vaření, rozšířit si povědomí o surovinách a seznámit se s novými recepty. Pokrmy, které se v kurzu připravovaly, byly vybírány zejména s ohledem na jejich použitelnost v běžném životě klientů. Proto byly kurzy jen málokdy zaměřeny na vaření složitých a časově náročných jídel, lektorka se zaměřuje spíše na pokrmy, které lze připravit rychle a jednoduše. V praxi se často setkáváme s případy, kdy si rodiče nevědí rady s přípravou jídel pro děti předškolního a mladšího školního věku. Na svačiny jim každodenně dávají kupované nezdravé sladké a dezerty, obědy bývají zpravidla velmi tučné a těžce stravitelné. V kurzu vaření jsme klientkám ukazovali, že existuje řada salátů, pomazánek, těstovinových pokrmů apod., kterými lze nezdravé potraviny v dětském jídelníčku nahradit. Na obsahu kurzu se ve velké míře podílely samy klientky. Kromě výše uvedené skupiny jídel také rády připravovaly moučníky (většinou při speciálních příležitostech, jako je například den dětí) a romské pokrmy (pouze příležitostně). Občanské sdružení CENTROM spolupracuje s Potravinovou bankou v Ostravě, která nepravidelně poskytuje potřebným klientům potraviny. Některé kurzy proto byly zaměřeny také na vaření ze surovin získaných tímto způsobem.
   Kurz probíhal v pobočkách v Ostravě – Radvanicích a Ostravě – Vítkovicích. Lektorkou kurzu je Romka se vzděláním v oblasti pohostinství. Kurzu se účastnily nejen klientky, ale také jejich děti předškolního věku, které se zapojovaly do společného vaření (například pomáhaly míchat těsto apod.). Děti tak měly možnost seznámit se s novými jídly a zvyknout si na nové chutě.

2. Kurz údržbářských a zednických prací:

Tyto kurzy probíhaly pravidelně 2x měsíčně. Na rozdíl od kurzu vaření nebyla jejich náplň plánována na delší období předem, vycházelo se spíše z aktuálních potřeb klientů. V kurzu se v roce 2013 mohli jeho účastníci naučit např. jak opravit domovní zvonek či vypínač, jak vyměnit pákovou baterii, kuchyňskou linku apod.

Službu v roce 2013 využilo celkem 369 uživatelů.

**Poskytování bydlení**

Jedná se o činnost, která byla do roku 2011 poskytována jako součást služby Bydlení s doprovodným sociálním programem. Protože však nebylo možné samotné bydlení dále zahrnovat do sociální služby, byla vytvořena organizační jednotka s názvem „Sociální bydlení CENTROM, org. j.“, jejíž zaměstnanci se starají o praktické záležitosti spojené s bydlením, jako je uzavírání a prodlužování nájemních smluv s majiteli bytů, uzavírání a prodlužování podnájemních smluv s podnájemníky, vymáhání nezaplacených částek nájemného a podobně.

Hlavní činností organizace v oblasti bydlení bylo stejně jako v předchozích letech budování 2. stupně bydlení[1] pro rodiny s dětmi a zprostředkování následné práce s rodinou v sociálních službách. V roce 2011 se pak organizaci podařilo odkoupit bytový dům na ulici Sirotčí 45a, ve kterém poskytuje nájemní bydlení (tedy bydlení 1. stupně) zejména rodinám, které v minulosti bydlely v podnájemních bytech spravovaných občanským sdružením CENTROM.

U bytů zařazených do 2. stupně bydlení byla s rodinou uzavřena podnájemní smlouva na dobu určitou, a to zpravidla na 6 měsíců. Po uplynutí této doby byla podnájemní smlouva prodloužena, pokud rodina řádně platila nájemné, neporušovala domovní řád apod. Maximální doba, po kterou může rodina v bytě setrvat, nebyla stanovena. Jsme si vědomi toho, že naši klienti patří do skupiny, která je na trhu s byty znevýhodněna, a že pro ně není reálné najít v krátké době bydlení 1. stupně. Proto nestanovujeme žádnou časovou hranici, po jejímž dovršení by se rodina musela z bytu odstěhovat. V praxi se ukazuje, že doba, kterou rodina potřebuje pro stabilizaci své situace a nalezení nového bydlení, je dlouhá průměrně 3 – 4 roky.

U bytů zařazených do 1. stupně bydlení byla s klienty uzavírána nájemní smlouva na dobu určitou s možností dosud nijak neomezeného prodlužování. Rodiny žijící v těchto bytech jsou v řadě oblastí zcela samostatné a ve většině případů využívají sociální služby jen zřídka.

[1] 3.stupeň – ubytovny, 2.stupeň – bydlení s podnájemní smlouvou a kontraktem na sociální program, 1.stupeň – bydlení s asistencí pracovníka v soc.službách (bez doprovodného soc.programu), případně bydlení s vlastní nájemní smlouvou

**Poskytování bydlení v jednotlivých obvodech Ostravy**
**Ostrava - Vítkovice**

Bydlení 2. stupně:
V městské části Ostrava – Vítkovice organizace k 31. 12. 2013 spravovala 9 bytů, všechny na ulici Sirotčí. Počet bytových jednotek zůstal po celý rok stejný.

Bydlení 1. stupně (byty ve vlastnictví občanského sdružení CENTROM):
rovněž šlo celkem o 9 bytů. Nájemníky tvořili jednak původní obyvatelé, kteří v bytech žili již před jejich převodem do vlastnictví o. s. CENTROM a jednak rodiny, které byly dříve zapojeny do bydlení 2. stupně a získání bytu s nájemní smlouvou pro ně bylo dalším krokem k získání stabilního bydlení.

**Ostrava – Radvanice**
V městské části Ostrava – Radvanice bylo k 31.12. 2013 poskytováno klientům celkem 34 bytů, z toho 15 bytů na ulici Pátově a zbývajících 29 bytů na ulici Trnkovecké.

*Tabulka č.1 Počet bytů spravovaných organizací v jednotlivých letech*

| | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | CELKEM k 27.3.2014 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Vítkovice (2.stupeň) | + 10 | 0 | +5 | +1 | -1 | 0 | -5 | -1 | 0 | **9** |
| Vítkovice (1.stupeň) | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | +7 | +2 | 0 | 0 | **9** |
| Radvanice | 0 | 0 | +5 | +2 | +4 | +3 | +7 | 0 | +13 | **34** |
| Moravská OV a Přívoz | 0 | 0 | +1 | +1 | +4 | 0 | 0 | -6 | 0 | **0** |
| Celkem v daném roce | 10 | 10 | 21 | 25 | 32 | 42 | 46 | 39 | 52 | **52** |

Hlavním cílem, ke kterému směřují občanské sdružení CENTROM i organizační jednotka Sociální bydlení CENTROM, je podpora klientů při jejich posunu ke kvalitnějšímu bydlení. V roce 2013 se podařilo tento cíl splnit dvěma rodinám.

## Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se v Ostravě – Vítkovicích se nachází na ulici Sirotčí 45. Děti a mladí lidé zde v roce 2013 mohli trávit svůj čas každý všední den v čase od 13:00 do 17:00 hod. Nízkoprahové zařízení je tvořeno čtyřmi místnostmi – velkou hernou, malou hernou, počítačovou učebnou a kuchyňkou. Návštěvníkům je zde k dispozici množství výtvarných pomůcek, plazmová televize, DVD přehrávač, CD přehrávač, několik desítek CD a DVD nosičů s moderní hudbou, filmy, pohádkami a písničkami pro děti. Návštěvníci zde mohou využít také dalšího vybavení, které zahrnuje například magnetické šipky, stolní fotbal a stůl na stolní tenis.

V roce 2013 nabízela služba dětem a mladým lidem kromě možnosti trávení volného času v prostorech zařízení také následující pravidelně probíhající aktivity:

**Dámský klub**

Klub byl určen dívkám, které zde měly možnost si například něco vyrobit nebo se něco dozvědět a naučit se. Témata byla různá a byla volena podle přání účastnic klubu, např. Péče o ruce a nehty, Výroba tajného deníčku, Navlékání náramků a náhrdelníků, Péče o vlasy

**„Centromácké kino“**

Při této aktivitě byly dětem pouštěny filmy na velké obrazovce. Většinou byly promítány dětské filmy a pohádky, mnohdy na přání dětí. Pro děti je v „kině“ často připraven pop-corn nebo jiné drobné občerstvení. Starším uživatelům byla týmem společnosti Seznam.cz promítnuta série videí „Seznam se bezpečně“. Videa vtipnou i vážnou formou poukazovala na nebezpečí na internetu, hrozbu zneužití osobních údajů či fotografií a různých důsledků neopatrného chování na sociálních sítích a v rámci internetového prostředí.

**Počítače**

Tato činnost byla v NZDM nejvyužívanější. Denně byly počítače obsazeny a děti neztrácely zájem. Na PC nejčastěji hrály hry nebo komunikovaly přes sociální sítě.

**Akce s knihovnou Vítkovice**

Vítkovická pobočka Knihovny města Ostravy připravuje jednou až dvakrát do měsíce zajímavé akce, na které zvou také děti z nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Mezi tyto akce patřilo „Prima čtení“, či „Výtvarná dílna“. Děti se zúčastnily také jednorázových akcí pořádaných knihovnou - např. Pálení čarodějnic, Přednáška o drogách (Renarkon) nebo „Rande s robotem“, přednáška PČR Chodím bezpečně, ukázková hodina jógy, vánoční jarmark apod.

**Výtvarná dílna**

Výtvarná dílna probíhala každé pondělí od 15:00 hodin a někdy také spontánně na přání dětí v jiné dny. Výtvarné aktivity jsou většinou tematické (počasí, svátky, výročí, významné dny). Výrobky z dílny pak zdobí NZDM nebo si je děti odnášejí domů, popřípadě je někomu darují.

**Doučování**

Doučování bylo, stejně jako v minulých letech, stále oblíbené a využívané. Dětem pracovníci pomáhali s učením či s vypracováváním domácích úkolů.

**Taneční vystoupení a diskotéka**

Pravidelně v pátky byla v klubu možnost uspořádání diskotéky nebo tanečního vystoupení. Uživatelé se na páteční vystoupení vždy ve skupinkách domlouvali a nacvičovali během týdne to, co by v pátek mohli ostatním předvést. Některá vystoupení byla pro radost, jiná byla uspořádána jako soutěž. V rámci diskotéky byly pro děti také připraveny pohybové hry se stopováním muziky.

**Ostatní volnočasové aktivity**

Uživatelé často využívali stolní fotbal, stolní tenis a deskové či karetní hry. Zhruba jednou za tři měsíce byl uspořádán turnaj ve stolním tenise nebo ve stolním fotbale. Z deskových a karetních her byly oblíbené zejména „Člověče, nezlob se“,“ Labyrinth“ nebo „Hádej, kdo jsem“ – tyto hry se v NZDM hrály denně.

Kromě výše uvedených pravidelně probíhajících aktivit se klienti nízkoprahového zařízení pro děti a mládež mohli v roce 2013 zúčastnit dalších akcí, jako byla valentýnská párty, oslava dne dětí, palačinkové odpoledne, dopravní den s Městskou policií, přednáška o udržování pořádku a třídění odpadu, komunitní den (vítání léta spojené s úklidem lokality), pyžamová párty, přednáška na téma povolání, akce „skořicové ruce“ (sbližovací cvičení pro děti), přednáška na téma jak se chovat ke zvířatům, mikulášská besídka a akce zaměřená na zvyšování finanční gramotnosti dětí. Klienti NZDM se dvakrát zúčastnili akce Vítkovický pavouk, jeli se podívat na komunitní den do Ostravy – Radvanic a dvakrát veřejně vystoupili s tanečním číslem (jednou na romském festivalu, podruhé na akci Lidé lidem).

Služeb Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Vítkovice využilo v roce 2013 celkem 115 klientů.

## Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se v Ostravě – Radvanicích nachází na ulici Pátova 2. V roce 2013 fungovalo každý všední den v době od 13.00 do 16.00 hod. Služba byla v provozu i v době školních prázdnin. Zařízení bylo otevřeno pro děti, mládež a mladé lidi ve věku od 6ti do 26ti let, v praxi jej nejčastěji navštěvovaly děti ve věku kolem 12ti let. Se všemi klienty byla uzavřena ústní smlouva a byl sestaven individuální plán s jejich osobními cíli.

Klienti se mohli v zařízení pravidelně účastnit doučování (anglický a český jazyk, matematika, dle potřeby i další předměty) a mohli využívat vybavení nízkoprahového klubu (deskové a karetní hry, knihy, velká televize, přehrávač, výtvarné pomůcky). Děti se účastnily také zajímavých akcí pořádaných radvanickou pobočkou Knihovny města Ostravy. V roce 2013 byly pro klienty dále připraveny následující aktivity: cvičení Zumby, soutěže (Hledá se talent), vaření a pečení (velikonoční beránek, pizza, bábovka, palačinky), výtvarné činnosti (zdobení kraslic, malování, kreslení, výroba výzdoby zařízení), vycházky a výlety (oslava Dne Romů, návštěva ZOO, návštěva parku s venkovní posilovnou, pouštění draků), komunitní den, pohádkový den, den péče o vlasy a pleť (zejména pro dívky), party a besídky (mikulášská nadílka, taneční party, Halloween party, vánoční besídka).
V porovnání s vítkovickou pobočkou je v nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež Radvanice „rodinnější“ atmosféra. Je to dáno tím, že děti, které zařízení pravidelně navštěvují, jsou v podobném věku (do 15ti let) a žijí v blízkém okolí pobočky (nejčastěji ulice Pátova, Trnkovecká). V roce 2013 se klienty dařilo velmi dobře zapojovat do tvorby programu a plánování akcí.
V listopadu a prosinci 2013 proběhla jednání s blízkou základní školou Trnkoveckou a byla naplánována spolupráce na rok 2014 (jedná se zejména o možnost využívání tělocvičny).

## Odborné sociální poradenství – Poradna Vítkovice

Odborné sociální poradenství bylo od počátku roku do 18. 5. 2013 poskytováno vždy v pondělí, ve středu a ve čtvrtek od 7.00 do 12.00 a od 12.30 do 15.30 hod. Od uvedeného data došlo ke snížení počtu provozních dní na dva, a služba tak byla poskytována každé pondělí a středu od 7.00 do 15.00 hod. Poradenství probíhalo v samostatné místnosti, kde se pracovník nemusel přizpůsobovat chodu jiných sociálních služeb a klient je zde za všech okolností pouze se sociálním pracovníkem odborného sociálního poradenství.

Klienti přicházeli do služby většinou tehdy, kdy si nevěděli rady se situací, ve které se octli. Kromě podpory při zorientování se v problému a poskytnutí odborné rady týkající se jeho řešení poskytoval pracovník klientům bezplatně možnost kopírování a telefonování (v obou případech v přiměřeném množství a pouze v záležitostech souvisejících se stanovenou zakázkou klienta).

Poměr tematických okruhů řešených ve službě zůstává v posledních letech téměř beze změn. Dvojice nejčastěji řešených oblastí je stejná již od počátku fungování poradny – jedná se o oblast dluhů a bydlení. Tyto dva okruhy společně tvoří skoro polovinu všech problémů, se kterými klienti do poradny přicházejí. Jako zvlášť závažný problém hodnotí pracovníci zadluženost klientů. Na základě dlouhodobých zkušeností se pracovníci domnívají, že se drtivá většina obyvatel sociálně vyloučené lokality Sirotčí – Jeremenkova Osada potýká s dluhy v řádech desetitisíců až statisíců korun. Jejich zakázky se obvykle týkají vytvoření přehledu dluhů, navázání kontaktu a vyjednávání s věřitelem, sepsání návrhu splátkového kalendáře či komunikace ve věci odkladu či změny výše splátek. Zadluženost a nedostatek příjmů má často za následek problémy s hrazením nájemného, proto častou zakázkou uživatelů bývá podpora při komunikaci s vlastníkem jejich bytu a pomoc při vyjednávání odložení splatnosti nájemného. V souvislosti s bydlením se na pracovníky klienti obracejí také v případech, kdy jim hrozí vystěhování nebo již

vystěhováni byli a potřebují urychleně najít jiný byt či alespoň místo na ubytovně. Časté jsou také stížnosti na nevyhovující stav aktuálně obývaného bytu (plíseň, zápach, zima apod.)

Pracovníci služby se setkávali také s následujícími okruhy problémů:

- hledání lékaře (nejčastěji praktický lékař pro dospělé, pediatr, stomatolog),
- sociální dávky (pomoc při vyplnění formulářů, telefonáty dávkovým pracovnicím),
- sepsání návrhů k soudu (svěření dětí do péče, rozvod, stanovení vyživovací povinnosti),
- pomoc se sepsáním jiných dokumentů (výpověď nájemní smlouvy, nejrůznější vyjádření či odvolání).

Služeb poradny využilo v roce 2013 95 klientů.

## Odborné sociální poradenství – Poradna Radvanice

Poradna v Radvanicích fungovala obdobným způsobem jako poradna v Ostravě – Vítkovicích. Také okruhy řešených problémů byly velice podobné.
Radvanická poradna byla v roce 2013 otevřena každé úterý a středu od 7.00 do 12.00 a od 12.30 do 15.30 hod. Jejích služeb využilo ve sledovaném roce 22 osob.

## Sociálně-právní ochrana dětí

Sociálně-právní ochrana dětí probíhala v roce 2013 v rámci nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, a zahrnovala činnosti zaměřené na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku. Obyvatelům lokalit byly předávány letáky s nabídkou uvedených sociálních služeb, celkově bylo rozdáno cca 300 letáků. Pracovníci sociálně aktivizačních služeb pro rodiny při práci v domácnostech působili na rodiče dětí ve smyslu prevence škodlivých vlivů, při ambulantní formě služeb (NZDM i SAS) zařazovali do programu přednášky a besedy na toto téma.

## Prostory k realizaci služeb

Sociální služby jsou realizovány ve dvou pobočkách.

V Ostravě – Vítkovicích se jedná o prostory na ulici Sirotčí 45 (jde o lokalitu neatraktivní městské periferie s byty horší kvality, hustě obydlenou převážně obyvateli romského etnika). Jedná se o rekonstruovaný bytový objekt, ve kterém se kromě nízkoprahového zařízení pro děti a mládež nachází 11 bytových jednotek, z nichž 5 spravuje občanské sdružení CENTROM. Zařízení je umístěno v přízemí budovy v prostorech s celkovou rozlohou 155m$^2$. Pro činnost s dětmi v rámci nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a střediska pro rodiny s předškolními dětmi slouží 4 místnosti: velká herna, malá herna, počítačová učebna a kuchyňka. Ve sklepních prostorách je umístěna posilovna. Pro kontakt s klienty při poskytování služby Odborné sociální poradenství je určena samostatná kancelář v přízemí objektu s možností bezbariérového přístupu. Je k dispozici telefon, kopírka pro případné pořízení fotokopií dokumentů, počítač s tiskárnou, místo pro vyplňování formulářů. Poslední z místností pak slouží jako zázemí pro terénní pracovníky.

Pobočka organizace v Ostravě – Radvanicích poskytuje ambulantní služby v bytovém objektu, ve kterém se kromě prostor určených pro realizaci sociálních služeb nachází 7 bytových jednotek, z nichž 4 spravuje občanské sdružení CENTROM. Zařízení je umístěno ve 2. nadzemním podlaží budovy, celková rozloha je 59 m$^2$. Pro přímou práci s uživateli služby jsou vyhrazeny čtyři místnosti – jedná se o kancelář sociálního pracovníka, která slouží také jako poradenská místnost, kancelář terénního pracovníka, kuchyňku s jídelním koutem a hernu.

*Dům na ulici Pátova 2 v Ostravě - Radvanicích*

## Další aktivity

- Organizace prezentovala svou činnost na veletrhu pracovních příležitostí Kariéra 2013, který probíhal v prostorech Vysoké školy báňské v Ostravě.
- Pracovníci naší organizace se aktivně účastnili akce Lidé lidem, která proběhla dne 20. 6.2013 na Masarykově náměstí v centru Ostravy. Vystřídali se s pracovníky ostatních organizací ve dvou stáncích skupin Komunitního plánování: Na okraji, a Ne-rozlišujeme.
- Zaměstnanci organizace se pravidelně účastnili tzv. policejních buněk, které jednou měsíčně probíhaly v prostorách občanského sdružení CENTROM.
- Organizace byla zapojena do Komunitního plánování, a to ve dvou pracovních skupinách (Romské etnikum a Občané ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení.)
- V roce 2013 pokračovala spolupráce s Ostravskou univerzitou, VOŠ sociální a Střední školou prof. Zdeňka Matějčka – studenti se v rámci odborné praxe seznamovali mimo jiné i s náplní práce sociálních pracovníků a docházeli do nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, kde se podíleli na vedení kroužků i na doučování dětí.
- Kromě studentů výše uvedených škol navštívila organizaci řada kolegů a odborníků z jiných neziskových organizací i zaměstnanců státní správy. Jednalo se o exkurze, v rámci kterých byla představena organizace a její činnost, i setkání, která sloužila pro vzájemnou výměnu zkušeností.
- V roce 2013 pokračovala spolupráce s Potravinovou bankou Ostrava. Díky této spolupráci bylo možno poskytnout potřebným klientům ze sociálně vyloučených lokalit potraviny (jednalo se o nepravidelně poskytované dary).
- Pro všechny zaměstnance, kteří se přímo podílejí na poskytování sociálních služeb, byla zajištěna pravidelná supervize. Všichni tito zaměstnanci se také průběžně vzdělávali.

## Hospodaření v roce 2013

**ZDROJE ORGANIZACE V ROCE 2013**

| | |
|---|---|
| Dotace (veřejné zdroje) | 4.240.290,- Kč |
| Dary (nadace, fondy, …) | 4.881.517,55 Kč |
| Sponzorské dary | 10.000,- Kč |
| **Celkem** | |

**VÝDAJE ORGANIZACE V ROCE 2013 – přehled donátorů a projektů**

| DONÁTOR | NÁZEV PROJEKTU | VÝŠE POUŽITÉ DOTACE / PŘÍJMU |
|---|---|---|
| Úřad vlády České Republiky | Komplexní systém sociální péče | 271.960,- Kč |
| Ministerstvo práce a sociálních věcí | CENTROM, o.s. – bydlení s doprovodným sociálním programem | 212.000,- Kč |
| Ministerstvo práce a sociálních věcí | CENTROM, o.s – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice | 705.000,- Kč |
| Ministerstvo práce a sociálních věcí | CENTROM, o.s – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice | 160.000,- Kč |
| Ministerstvo práce a sociálních věcí | CENTROM, o.s – odborné sociální poradenství Vítkovice | 225.000,- Kč |
| Ministerstvo práce a sociálních věcí | Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice | 38.000,- Kč |
| Statutární město Ostrava | CENTROM, o.s. – bydlení s doprovodným sociálním programem | 600.000,- Kč |
| Statutární město Ostrava | Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice | 200.000,- Kč |
| Statutární město Ostrava | Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vítkovice | 200.000,- Kč |
| Statutární město Ostrava | Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Radvanice | 200.000,- Kč |
| Statutární město Ostrava | Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Radvanice | 100.000,- Kč |
| Statutární město Ostrava | Inkluze – CENTROM 2013 | 453.202,- Kč |

| | | |
|---|---|---|
| Statutární město Ostrava | Inkluze – CENTROM 2013 II | 270.178,- Kč |
| Krajský úřad pro Moravskoslezský kraj | My, vy i oni | 46.900,- Kč |
| Krajský úřad pro Moravskoslezský kraj | Supervize a vzdělávání pracovníků v přímé péči CENTROM | 25.050,- Kč |
| Krajský úřad pro Moravskoslezský kraj | Dofinancování sociálních služeb | 533.000,- Kč |
| *Nadace Open Society Fund Praha* | *Včasná péče a předškolní výchova CENTROM* | *772.989,- Kč* |
| *ESF – OP LZZ - Individuální projekt kraje, smlouva SAS/OV/03/2011 (Bydlení…)* | *Podpora a rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách MSK, ev.č. projektu CZ.1.04/3.2.00/15.00008* | *753.993,- Kč* |
| *ESF – OP LZZ - Individuální projekt kraje, smlouva SAS/OV/02/2011 (Středisko pro rodiny s předškolními dětmi Vítkovice)* | *Podpora a rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách MSK, ev.č. projektu CZ.1.04/3.2.00/15.00008* | *206.334,- Kč* |
| *ESF – OP LZZ - Individuální projekt kraje, smlouva SAS/02/2013* | *Podpora a rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách MSK II, ev.č. projektu CZ.1.04/3.2.00/15.00018* | *254.646,- Kč* |
| *ESF – OP LZZ* | *Dáme Vám Šanci CZ.1.04/3.4.04/76.00254* | *2.300.000,- Kč* |
| *ESF – OP LZZ* | *Udržení služeb CENTROM CZ.1.04/3.2.01/A8.00001* | *270.192,55 Kč* |
| *Nadace OKD* | *Zdravotní prevence ve vyloučených lokalitách* | *198.363,- Kč* |
| *Nadace OKD* | *Žádost do IOP – DSS Šumbark* | *125.000,- Kč* |
| *RPG Real Estate* | | *10.000,- Kč* |
| **CELKEM** | | **9.131.807,55 Kč** |

## Poděkování

Děkujeme všem subjektům, které nám poskytly finance na realizaci sociálních služeb a ostatních aktivit. Dále chceme poděkovat všem spolupracujícím institucím z veřejného i neziskového sektoru a také jednotlivcům, kteří nás v průběhu roku 2013 podporovali.